

10
సీమా ప్రసాద

అనురూపా వారి

అనీరాగం

చర, కతం... రామనిడు

★ ఆర్టిస్టులు ★

గుమ్మడి
రేలంగి
రమణారెడ్డి
హరనాథ్
రమణాచలం
కె. వి. యన్, శర్మ
పేకేటి
వై. వి. రాజు
మోహన్ దాసు
డి. వీరయ్య
మాష్టర్ భీమశంకర్
మద్దాలి కృష్ణమూర్తి
మల్లాది
జగ్గారావు
వేళంగి
కోకాసంజీవరావు

గెస్టుఆర్టిస్టు
వి. నాగయ్య

అంజన్
రఘురామ్
కాకరాల
వర్మ
బి. సి. రెడ్డి
పి. భానుమతి
జి. వరలక్ష్మి
యన్. జానకి
గిరిజ
వాసంతి
ధాయాదేవి
బేబీలత
అన్నపూర్ణమ్మ
లక్ష్మి
ఝాన్సీ
సత్యవతి
వీణావతి

భు జ ం గ ం

సంగ్రహంగా కథ

ప్రేమను బట్టి మనిషో మనిషిని బట్టి పేరో గాని భుజంగం మాత్రం బుసలు కొడుతూనే వుంటాడు. కొడుకు రఘు బీదింటి పిల్లను ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నాడంటే బుస బుసలు. కోడలు జానకికి సీమంతం అంటే బుసబుసలు. వియ్యంకుడు నారాయణ పెట్టిన నగల గురించి బుసబుసలు ... ..

జా న కి

వూజకొద్ది పురుషుడు నానంకొద్ది బిడ్డడు. భర్తగా రఘును పొందింది! అదృష్టంతో పాటు కడుపుకూడా పండింది. హరి కడుపున పడ్డాడు. కాని దీపం క్రింద నీడలా కష్టాలు కమ్ముకున్నాయి. తన తండ్రి నారాయణ పెట్టిన నగల గురించి గృహిణిగా తన స్థానాన్ని శాశ్వతంగా ఆ యింట్లో పోగొట్టుకుని జీవితాంతం వరకు కొడుకులో త. డ్రిని చూచుకుంటూ కాలక్షేపం చెయ్యవలసిన స్థితిలో పడుతుంది ... ..

రఘు

త్తన మనస్సు తండ్రికి విప్పిచెప్పే ధైర్యం లేక లోపాయికారీగా కాబోయే మామగారు నారాయణకు డబ్బు సాయంచేసి ఎలాగో తను కోరుకున్న జానకిని పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. కాని నగల విషయంలో మోసం బయటపడ్డప్పుడు, అందులో భార్యకు కూడా వాటా వుందని వుద్రేక పడతాడు. తండ్రి జానకిని ఇంటినుంచి పొమ్మంటున్నప్పుడు ధైర్యంలేక తండ్రినే సమర్థిస్తాడు. తర్వాత తండ్రి మాటకోసమే ముకుందం కుమార్తె దుర్గను తను భార్యగా స్వీకరిస్తాడు ... ..

మృగం లేని మనిషి. మామగారు భుజంగం కర్మాంతరాలు ఇంట్లో జరుగుతూ వుంటే తోటలో పొరుగు పిల్లల్ని పెట్టుకుని పాడుకుంటూ ఆడుకునే స్వభావం. పిల్లలంటే పిచ్చిప్రేమ. అందుకే నేమో ఆమెకు పిల్లలేరు. సవతి కొడుకు హరినే తన బిడ్డగా అక్కున జేర్చుకుందామని ఆరాట పడుతుంది. కాని మేనత్త శారద గృహ ప్రవేశంతో ఆ పసివాడి లేత మనస్సులో నాటుకున్న దుర్గంటే భయం కోపం అతనితో పాటు పెరిగి పెద్దవై అతన్ని దగ్గరకు తీసుకోవటానికి ఆమె చేసిన ప్రయత్నా లన్నింటినీ విఫలం చెయ్యటంతో మనస్సు వికలమై హిస్టీరియా రోగిగా తయారవుతుంది. వద్దించిన విస్తరణకున్న జీవితం వుడికి వుడకని ననుబాయ కూడైంది ... ..

దుర్గ

పి. భానుమతి

సన్నజాజి తీవలోయ్
సంపంగి పూవులోయ్
చిలిపీ సింగారులోయ్
పాపలు సిరులొలికే చిన్నారులోయ్ ||సన్న||

కన్నుల పందులోయ్
వెన్నెల చిందులోయ్
పచ్చని బ్రతుకులో పన్నీటి జల్లులోయ్
బాలల సందడే పరువూ వేడుకా
ఇలు వాసికి మరో పేరు ఈ చిన్నారులే ||సన్న||

లోగిలి బలిమే బాలల నవ్వులూ
ఇల్లాలి కలిమే పిల్లల కిలకిలా
ఊరికి పండుగే ఇంటను ఊయలా

సిరిసంపద మరోపేరు ఈ చిన్నారులే ||సన్న||

దాగుడుమూత లాడితే సూరీడు మెచ్చేను
చెమ్మచెక్క లాడితే చందమామ మెచ్చేను

ఇల్లుదీసి పందిరేసి పకపకలాడితే
పిల్లలున్న లోగిలిని దేవుడే మెచ్చేను ||సన్న||

మల్లాది రామక్రిష్ణశాస్త్రి

పి. భానుమతి

శరణంభవ కరుణామయి - కురుదీనదయాళో
కరుణారస వరుణాలయ - కరిరాజ కృపాళో
అధునాఖలు విధినామయి - సుధియాసుర భరితం
మధుసూదన మధుసూదన హరమామక దురితమ్ ||శర||
వినతాసుత ఘనవాహన మునిమానస భవనం
మధుసూదన మధుసూదన హరమామక దురితమ్ ||శర||

శ్రీ నారాయణ తీర్థులవారి శ్రీకృష్ణ తరంగిణి
నుండి గ్రహింపబడినది.

పి. భానుమతి

విన్నపాలు వినవలె వింత వింతలు
పన్నగవు దోమతెర పైకెత్త వేలయ్యా

అల్ల నల్ల నంత నింత నదివో వారె
 చల్లని తమిరేకుల సారస్వపు గన్నులు
 మెల్ల మెల్లనే విచ్చి మేలుకొన వేలయ్యా ||విన్న||
 పొంకపు శేషాదులు తుంబుర నారదులు
 పంకజ భవాదులు నీ పాదాలు జేరి
 అంకెల నున్నారు లేచి అలమేలుమంగను
 వేంకటేశుడా రెప్పలు విచ్చిచూచిలేవయ్యా||విన్న||

అన్నమాచార్యులు

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారి అనుమతితో

పి. భానుమతి

ప్రేమా విచ్చి ఒకటే
 నువ్వు నేనూ వేరే
 కథ చెవుతాను
 ఊ కొడతావా
 జో కొడతాను

||ప్రేమా||

బబ్బుం టావా
 అది ఇది కాదని
 అమ్మను కానని
 అల్లరి చేస్తావా
 నన్నల్లరి చేస్తావా
 నిండు మనసనే
 వెండి గిన్నెలో
 నెయ్యా నెయ్యం కలిపాను
 పసిడి గిన్నెలో
 పాల బువ్వలో
 ఆశాపాశం నిలిపాను
 తల్లి కాని ఈ తల్లి గుండెలో
 ఎవరూ ఊగని ఊయలలో
 అమ్మ కాని ఈ అమ్మ గొంతులో
 ఎవరికి పాడని పాటలలో జో - జో ||ప్రేమా||

ఆచార్య ఆత్మేయ

శారద

బౌద్ధతల్లేని భర్తతో చేస్తున్న కాపురంలో ఒడుదుడుకు లేవుగాని పెద్దొదిన జానకన్నా, ఆమె కొడుకు హరన్నా చెప్పలేని ప్రేమ, విడతీసుకోలేని బంధం. చివరికి మరణశయ్యమీద కూడా చిన్నోదిన్ని కోరుకున్నదదే కోరిక. 'హరిని నీవాడిని చేసుకోమని' ... ..

తల్లే తండ్రై తనను పెంచుతోంది. తను తండ్రంతటివాడు కావాలని తాపత్రయ పడుతోంది. తనమీదే ఆశలన్నీ పెట్టుకొని ఇష్టాలన్నీ ధర్మం పేరుతో చంపుకొని కష్టాలన్నీ కర్మ

పేరుతో అనుభవిస్తూంది. తనతోపాటు తనకు తెలీకుండానే తనలో తండ్రిని చూడాలనే తహతహకూడా పెరుగుతుంది. కాని బస్తీలో తండ్రికన్న ముందు సవతి తల్లే తన్ని వెతుక్కుంటూవచ్చి కంటబడుతుంది. తన తల్లిని వెళ్ళగొట్టి నింటికి తను రానంటాడు. తర్వాత కాకతాళీయంగా కళాశాల వార్షికోత్సవాల్లో కల్సుకున్నారు తనూ తన తండ్రి. కాని తనను గుర్తించిన తండ్రేం చేశాడు? అంతే! తన మనసు తనలో లేదు. ఆ రాత్రి తండ్రిని చూచుకోవటానికి ఇంటి కెళ్ళినపుడు సవతి తల్లి తారస పడింది. తనూ ఆమె ఘర్షణ పడతారు. తన తల్లిఫాటోతో తను దూసుకు బయట పడతాడు. తనకు తెలీకుండా తనకు సాయం చెయ్యాలని చూసింది సవతితల్లి. దాంతో హాస్టలునుంచి తను ట్యూషను చెపుతున్న ప్రిడరు పాపారావు గారింటికి తన

హరి

ఘంటసాల

అమ్మా అమ్మా అనే మాటలో
ఎంతటి కమ్మదనం వుందీ
పిలువను పిలువను మది పులకించే
ప్రేమను వర్షించేది

॥అమ్మా॥

పసి పాపాయి పెదవి కదిపితే
పలికే తొలి పలాకూ
ఆవేదనలో ఆనందంలో
పిలిచే తొలి పిలుపూ
ఉంగా ఉంగని ఉగ్గుపాలతో
ఓర్పును నేర్పేది

॥అమ్మా॥

సహనంతోటి శౌర్యంకూడా
సమపాలుగ కలిపేదీ

॥అమ్మా॥

అమ్మా! దైవానికి దయాస్వభావానికి
మరో పేరుగా మసలేదీ
త్యాగానికి అనురాగానికి
మనుజ రూపమై వెలసేదీ

॥అమ్మా॥

ప్రియురాలుగ తను దగాచెందినా
మగనాలుగ పతి మోసగించినా
కడుపు తీపిగల కన్న తల్లిగా
కలకాలం నిలచేదీ

॥అమ్మా॥

ఆచార్య ఆశ్రేయ

పా పా రా వు

పాపారావు తెలివున్న పీడరైగాని కేసులేవు. పీడరైవుండి వాయిదాలు కోరక పోతే బాగుండదని అప్పుల వాళ్లందరినీ వాయిదాలు కోరుతూ వుంటాడు. ఏమిటో అతని బండే ఎద్దు నడకలాగే అతని జీవితం సాఫీగా నడవదు. పైగా తల్లి దండ్రుల్లేని తన మేనకోడలు పెళ్ళి బాధ్యతకూడా నెత్తినుండటంతో హస్తశ్శు వెతికి హరిలాంటి బుద్ధిమంతుణ్ణి పరిస్థితు లనుకూలించగానే ఇంట్లోకి చేరుస్తాడు. ఈ చేర్చటం ముకుందానికి ఓ విధంగా సాయం చేసినట్లువుతుంది ... ..

మాధవ పెద్ది సత్యం, పితాపురం నాగేశ్వరరావు

జాతైన యెద్దురా సై సై ఛలో
ఓహూహూరంజైనయెద్దురా రాజాఛలో॥జాతె॥
వరాల బుద్ధిరా దీని తస్సదియ్యా
బిరాన పోద్దిరా పైన చెయ్యి వెయ్య ॥వరాల॥
పోకైన యెద్దురా చూస్తేను ముద్దురా
మాటాడు మనిషికూడా దీనికింద రద్దురా ॥జాతె॥
కుప్పతొట్టి కనబడితే చెప్పకుండ అగు

తొనుదాటి పోదు మన తైము తెల్సుకోదు
మా లాయరంటే బొత్తిగా లెట్టే లేదు ॥జాతె॥
మెలేసి తోక కరచినా కదల దేమిరా
పడేసి ఎంత బాదినా లేవదేమిరా ॥మెలేసి॥
పోకైన యెద్దులే చూస్తేను ముద్దులే ॥పోకైన॥
మునిసిపాలిటీ యెద్దు పోసపోతిరా మొద్దు
చెప్పుకుంటే సిగ్గుచేటు రద్ది చెయ్యవద్దు ॥జాతె॥

ము కు ం ద ం

ముకుందం అంటే బోడితలకి మోకాలికి, ముడిపెట్టే రకం. డబ్బుకోసం కూతురుకే రెండోపెళ్ళి మొగుణ్ణి కుదిర్చాడు. అటువంటి ముకుందానికే తారసిల్లుతారు జానకిని ఆస్పత్రిలో చేర్చటానికి తీసుకొచ్చిన పొరుగామ రాజమ్మ, ఆమె మనుమరాలు చిట్టి. చిట్టి హరిపేరు చెప్పటానికి సిగ్గు పడంగానే గ్రహిస్తాడు వాళ్ళిద్దరి మధ్య ప్రేమ గొడవుందని. అంతే. చిట్టి, రాజమ్మల్ని పాపారావు ఇంటికి తీసికెళ్ళి పాపారావు నోటిమీదుగా హరి ప్రసూనలు పికారు కెళ్ళారని చెప్పించే దాకా నిద్రపోడు. పాపం చితుం చేస్తుంది ... ..

చి ట్టి

చిన్నప్పట్నుంచీ చిట్టి మొట్టకాయ లెన్నోతింటూ ఆ హరిబావ మీదే మనసు పెట్టుకు పెరిగింది చిట్టి. జానకత్తయ్య వైద్యంకోసం బస్తీ వచ్చి బావని చూద్దామని గంపెడాశతోపోతే ఆశ నిరాశకాగా ముకుందం వల్లో చిక్కుకున్నారు తనూ తన మామ్మ రాజమ్మ. ముకుందం మూటకి మూటా దక్కుతుంది, ముచ్చటైన పిల్లా దక్కుతుందని చిట్టినీ బాలరాజు కిచ్చేందుకు రాజమ్మ నొప్పిస్తాడు. పాపారావు మేనకోడలా ప్రసూన పీడ విరగడైందను కుంటాడు ... ..

ఘంటసాల, సుశీల

పదే పదే కన్నులివే బెదరు నెందుకు
 ఏదో ఏదో చక్కలిగింత కలిగినందుకు
 ఒదిగి ఒదిగి లేతవలపు ఉబికి నందుకు ||పదే||

దవ్వులలో రివ్వుమనే గువ్వ జంట లేమనెనే-ఏమనెనే
 ఏమనెనా ఒంటరితన మింక చాలు చాలనె ||పదే||

చల్లని గాలి నీవైతే
 కమ్మని తావీ నేనొకా

కొమ్మవు నీవై రమ్మంటే
 కోకిల నేనై కూ అంటా
 చేరువగనే చెంగు లాగుతుందుకో జాణవులే
 జాణవులే చూపులతో బాణమేసి నందులకు ||చేరువ||

పదే పదే కన్నులివే బెదరు నెందుకు
 ఏదో ఏదో చక్కలిగింత కలిగినందుకు ||పదే||

సి. నారాయణరెడ్డి

బి. గోపాలం, జమునారాణి

శెనగచేలో నిలబడి చేయిజాపే ఓ పూసలోళ్ళ రాజమ్మ
కందిచేలో నిలబడి కన్నుగీతే ఓ పూసలోళ్ళ రోశయ్య
॥శెనగ॥

చారడేసి కళ్ళు జూసి, బారెడేసి కురులు జూసి
పిడికిట్లో ఇమిడేటి నడుము వంపులు జూసి
అదిజూసి ఇదిజూసి హైరానై పోతినే పూసలోళ్ళ
రాజమ్మ

బుగ్గమీద చిటికేసి బుజంమీద చెయ్యేసి
కళ్ళల్లో కళ్ళుంచి కైపేదో కలిగించి
అటు చూపి ఇటు చూపి
మటుమాయం అయ్యావురో మాటకారి రోశయ్య ॥శెనగ॥
పైన చుక్కల తోడు కిందా మొక్కలతోడు ॥పైన॥
నిన్నిడిచి పోలేనె పూసలోళ్ళ రాజమ్మ
ఏమేమో అనుకుంటి నీ మనసే కనుగొంటి
నీ బాసలు నిలసాలి రానా బావ రోశయ్య ॥శెనగ॥

ఓహూ చెలియా

ఓహూ చెలియ చలాకి జింకవులే నా సోనియా

హూయ్ జానియా

హూయ్ జానియ టపాకి మాటలకు లొంగిపోనయా

నువు నడచితివంటె గలగల

నువు నవ్వితి వంటె కిలకిల

॥నువు॥

హూయ్ ఒక ఘడియ నీ వుండకుంటె

ఉడుకెత్తి పోవు వెన్నెలా

పొంగి పొంగి నిను జూతునా

నా కొంగుతోనె ముడివేతునా

॥పొంగి॥

నీ నీడలోనె ఒక మేడ గట్టుకొని

జోడుగూడి వుందునా

సి. నారాయణరెడ్డి

ప్రసూన

ప్రసూనం తే సామాన్యమా? గాల్లోనే గాలిపటాల ద్వారా ప్రేమను సాధించిన గడుసు పిండం. మేనమామకు అసలు విషయం చివరిదాకా చెప్పక కథ రక్తి కట్టించా అని కంకణం కట్టుకొని హరి నోరుకూడా నొక్కుతుంది. ఏనాటికైనా బాలరాజు తన వాడే ... ..

బాలరాజు బదుద్ధాయే కావచ్చు. కాని దుర్మార్గుడు కాడు. ముకుందం తన్ని రఘు దుర్గలకు దత్తు పొమ్మంటే తలాడిస్తాడు ఒకవైపు. ఇంకోవైపు హరిని ఎక్కేస్తాడు కోర్టులో తన ప్రతాపం చూపించి కొడుకుగా తన హక్కు స్థాపించుకోమని. కోర్టులో తండ్రి కొడుకులు రచ్చ కెక్కితే తన స్నేహితుడి తరపున తనూ ఉడతాభక్తిగా ఓ సాక్ష్యం పులేస్తాడు ... ..

బాలరాజు

పి. బి. శ్రీనివాస్, స్వర్ణలత

ఋషి ఋషీగా నాతోరావే
ఇది హుషారు సమయము లేవే

॥ఋషి॥

ఓ జాని జాని జాలీగ పోదామే
ఋషి ఋషీకి సమయము లేవోయ్
ఇక హుషారుగ వెంట రావోయ్
ఓ సార్ సార్ జాలీగ జాలీగ పోదామోయ్ ॥ఋషి॥

జాజిపూల తోటలో
సెలయేటి బాటలలో

॥జాజి॥

తోడు తోడుగా వేడి వేడిగా
తోడు తోడుగా వేడి వేడిగా
ఇక సాగాలి సాగాలి సరదాలు
వరసైన వాడవులే
నెరజాణ తునకవులే
ఇన్నాళ్ళకు ఈ వేళకు
ఇన్నాళ్ళకు ఈ వేళకు
నాకు చిక్కావు దిక్కావు లే లే
కలకాదులే అనరాదులే
కలకాదులే అనరాదులే
అహనీదేలె నీదేలె పెచ్చేయీ

॥ఋషి॥

॥వరసైన॥

॥ఋషి॥

॥ఋషి॥

కొనరాజు రాఘవయ్య చౌదరి

దెక్కి పియన్స్

మాటలు	...	ఆచార్య ఆత్రేయ
పాటలు	...	మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి; ఆత్రేయ, కొసరాజు, సి. నారాయణరెడ్డి.
సంగీతం	...	పెండ్యాల
శబ్దగ్రహణం	....	కె. హరనాథ్
ఛాయాగ్రహణం	...	సి. నాగేశ్వరరావు
కెమెరా మేన్	...	యం. జి. సింగ్
కళ	...	రాజేంద్రకుమార్ బి. ఏ.,
కూర్పు	...	యం. ఎస్. యస్. మూర్తి
నృత్యములు	...	చిన్ని - సంపత్
దుస్తులు	...	వి. యస్. గాంధి
స్టైలు	...	సత్యం (జైహింద్ స్టూడియో)
ప్రొడక్షన్ కంట్రోలర్	...	బి. చెంచురామయ్య
ప్రొడక్షన్ మేనేజర్	...	జి. సత్యం
స్టూడియో	...	విజయ & వాహిని
అసోసియేట్ డైరెక్టర్	...	వైకుంఠం బి. ఏ.,

దర్శకత్వం :
రామినీడు

వా బి రి లీ జే

నిర్మాతలు :
బి. హనుమంతరావు
డి. సూర్యనారాయణ

